

## Egyháztörténelmi adatok.

CXXXVI.

Kornis György levelei anyjához, Bethlen Krisztinához.

1588. febr. 24.

1.

Éltemig való szolgálatomat ajánlom Kgdnek mint szerelmes asszonyomnak, anyámnak. Kivánok Istentől ő felségétől Kgtnek mind urammal ő kegyelmével egyetemben hosszú és boldog életet megadatni, melyet engedjön ő felsége. Nem tudok Kgnek mit irni egyebet, hanem Istennek kegyelmességéből most jó egészségben vagyok, noha ennek előtte egy holnappal elég beteges voltam az szokatlan ég és étel, ital miá. Tanúságomban is Istennek hála nincsen még most fogyatkozásom, mert erőlködöm azon, hogy sem tudományomban mindennél alább való ne legyek sem erkölcsömben meg ne mutáltassam, hogy az én stemmámtul degenerálni ne láttassam. Bánfi Ferencz nem régen irt volt levelet ide énnekem, melyben írja, hogy még ekkédig egészségben volt. Talán ide jó ő is ez mostani Francofurti sokadalomkor az mint írta vala, immár csak három hét vagyon addig. Bizonytal azért nem tudom, hogy ha ez sok zür zavar közben el jó-e vagy nem immár. Bernhárd uram el menése után harmadik levelem ez immár; ez előtti leveleimben is irtam kgdnek valami ingek felől, melyek talán haza nem jutottak, s nem is jutnak mind haza ilyen messzül s ennyi sok zür zavarban. Azért most is kérem Kgdet, hogy Kgd esnyáltasson egy nihányat, mind alsót mind felsőt mert én az német ingnél örömesben viselném az magyarországi inget vagy erdeljít. Az mind ennek előtti is irtam s ugyan Bernhárd uram volt authora, Somborinak is hogy onnét hazol keressön ingeket, mert Sombori uram minden esztendőben fel küld az ő fiához, kitől Kgték is, ha mit akar, küldhet. Én azért mindent az Kgték jó akaratjára hagytam. Kérem is pedig Kgteket, hogy énnekem tii Kgték ennyi sok búsitásomról boesánatot adjon. Istennek ajánlom Kgdet, mind urammal ő kegyelmével egyetemben és mind ösémivel, hugaimval.

Költ, Heidelbergában 24. die februarii 1588.

*Kornis György.*

m. p.

*Külczim:* Generose dominae Christianae Betlen, dominae, ac matri meae indulgentissimae, mihi quae semper observandissimae exhibeantur.

*A háttalpon:* Hajderbergae 24. februarii 1588. (Eredetije az „Erdélyi Muzzeum Egylet“ könyvtárában Mike gyűjt. I. k. utolsó fasciculus.)

## 2.

1593. április 2.

Éltemig való szolgálatomat ajánlom Kgnék mint szerelmes asszonyomnak, anyámnak. Az hatalmas Isten adjon te Kgnék mind urammal ő kegyelmével és egyéb szerelmes atyáinkfiaival jó egészséget, hosszu életet és esendes állapotot. Az mi állapotunk felől, mely felől Kgnék többet kellene írnom, urammak ő kegyelmének bőven eleget irtam, Kgnék is ugyan azokat elé számlálnám, ha tudnám, hogy uram Kgnék tudtára nem adná, de miért hogy egyéb nagyobb dolgok sem eshetnek az kiket Kgd. ő kegyelmétül meg nem érthetne, ezeket pedig ugyan eléggé tudtára adja, héjában valónak ítéllem róla való Kgnék írásomat, csak azon kérem Kgdet is, hogy tő Kgték az öcsém<sup>1</sup> állapotjárul jobban és meszszebb gondolkodván, ne hagyja Kgték immár az németek között, hanem haza vitetvén, adja oly helyre a hun mind haszonnal mind tisztóséggel lakhassék. Az én magam állapotja felől kylömbet kívánok, mert nem haza menetelt, hanem ide ki való hagyást kérek, én úgy itélöm sokkal hasznosbnak és Kgték is meg vethetti, hogy ebben az ydőben és ydlőnek forgásában, állapotjában sokkal illendőbb ki maradnom. Ifju vagyok s ha szintén haza megyek is, nem oly méltósággal lehetek, mintha nagyobb ydóm volna, nem biznak az ifjakra semmi oly nagy dolgot, mért félnek az ydótül és méltán is. Immár ha eddig nagy sok fáradtsággal Kgték eltáplált, minden szýkségimben jelen volt, meg segített, egy vagy két esztendőtl könnyebben szenvedhet, de ninesen az tő Kgték nagy szeretetiben semmi kétségem. Mihály öcsémnek<sup>2</sup> az mely szép könyvet Kgd kívánsága szerént igrtem vala, im meg kyltem, elég szép képes könyv, ydóvel nem is leszen haszontalan. Kgnék is akarok vala egy selyem kesztyüt kylteni, mely itt olesobb, hogy sem mint Németországban, de itt nem találék olyat az minemýt én keresek vagy akarok vala, itt mind ujra meczetett, elől mintegy iznire árulnak s azt gondolám, hogy olyant nem szeret Kgd, egészségzet mondva kell csináltatni, immár pedig az ydó ahoz késő, de akár test szint, akár zóldet akar Kgd, csak Kgd írja meg, kylldök, itt minden féle szint tudnak esýnálni, mert elég selymek vagyok, onnat is vagyon annyi sinórok, én is immár alkal-

<sup>1</sup> Éz az öccse Miklós, kivel előbb együtt tanult 1603. tavasszán Székely Mózes követségbe küldötte Gazi Girai tatárkánhoz, hogy segítséget kérjen tőle; a brassói csatában 1603. július 17. életét veszítette.

<sup>2</sup> Szintén elesik a brassói csatában 1603. július 17.

masint tudok sinórozni, majd többet, hogy sem mint németül selymezni. Kérem Kgdet szerelmes asszonyom, hogy ha mikor Isten te Kgnék módot mutat az elküldésben, Kgd küldjen valami ingeket ismét, én nem tudom mi dolog, de szertelen hamar elszakgatják az mosók, úgy annyira, hogy nem mindenkor merem kezekbe bízni, hanem niha én magam is mosom meg, főképpen az kyskeszkenőket, nem szégyen, mert amaz böles és eszesen peregrináló Ulysses, kinek eszes vándorlásáruul egész könyvet irtanak, mind kovács, szakács, sýtó, lovász, mosó volt. Anna asszony hugomtól<sup>1</sup> is várok egy szép kyskeszkenőt, én is ha mikor Isten haza viszen s leszen mýből, ha nem egyébbel, egy kesztyűvel megajándékozom. Tartsa meg az felséges Isten tñ Kgtek mindnyájan nagy jó egészségben és áldja meg minden boldogsággal. Paduában, Szent-György havának második napján 1593.

Kgd engedelmes fia:  
*Kornis György* m. p.

*Külczim*: Generosae dominae Christianae Betlen consorti g. domini Volfgangi Kornis laetissimae dominae parenti mihi indulgentissimae exhibeantur. *Kivül*: accepi 5. die julii 1593. (Eredetije az „Erdélyi Múzeum Egylet“ könyvtárában. Mike gyűjt. I. k. utolsó faseiculus.)

Közli: DR. VASS MIKLÓS.

CXXXVII.

### Történelmi apróságok.

A legközelebbi nyáron, a marosvásárhelyi „Teleki-thékában“ végzett keresgetéseim között néhány érdekes unitárius egyházi régiségre is bukkantam, melyek közül az alábbi kettőt vagyok bátor ez alkalommal bemutatni\*:

**Basilius István 3 thesise.**

1. Aeterna Divinitas Dei Patris est in Christo et non diversa divinitas. Nam Deus erat in Christo mundum sibi reconcilians 2. Cor. 5. Ergo Christus aeternus dicitur ratione aeternae divinitatis in ipso habitantis. Et quemadmodum sol per suum splendorem manifestat se mundo, sic Deus, qui est invisibilis, per suum unigenitum filium Jesum Christum, tanquam splendorem et characterem suae substantiae se manifestavit.

<sup>1</sup> Székely Mózes fejedelemnek a neje; férje halála után nemsokára meghalt pestisben Temesváron.

\* A jeles ifjú történettudóst az erdélyi ref. egyházkerület történelmének megírásával bizta meg. A kutatásai közben talált amaz adatokból, melyek az unitárius egyházra vonatkoznak, sziveskedik itt többet közölni, mit köszönettel vesszünk. Szerk.